

нових форм розрахунків тощо. Деякі кроки у цьому напрямку банки повинні робити самостійно – відновлювати інструменти кредитного ринку, втілювати нові, прогресивні форми розрахунків в економіці. Наприклад, введення кредитних ліній, які повинні доповнюватися накопичувальними вкладками, депозитами, поширення акредитивних форм розрахунків, лізингу.

*В.М. Домрачев, канд. фіз.-мат. наук, доц.,
Національний банк України,
В.Г. Кабанов, канд. екон. наук, доц., Університет "Крок",
К.Д. Танц, аспірант
Європейського університету, м. Київ*

МЕТОДИ ОЦІНКИ БАНКОМ РИЗИКІВ КРЕДИТУВАННЯ ОКРЕМИХ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Зв'язок потоків товарів і відповідних потоків грошових коштів між галузями економіки важливий для економічного зростання. Цей зв'язок відіграє важливу роль у моделі загальної рівноваги (міжгалузевого балансу), яку свого часу використовували для прогнозування у плановій економіці. Нестача певної галузі у кредитних ресурсах може призвести до негараздів у цій галузі. При переході до моделі розвитку сімейно-кланового капіталізму стає важливим аналіз галузевих ризиків, які пов'язані з невідповідністю потоків капіталу грошовим потокам в економіці, що у свою чергу зменшує ефективність та уповільнює економічне зростання виробництва. У роботі проведено статистичний аналіз ефективності кредитування банками окремих галузей економіки та галузевих ризиків банків України, виявлені залежності прибутку та процентного доходу банку від частки кредитів у галузь у кредитному портфелі банку.

Важливо з'ясувати, чи є динаміка галузевого ВВП індикатором галузевого ризику, як залежить прибуток банку від кредитування певної галузі. Адже багато підприємств прибуткових галузей працюють за власні кошти без залучення кредитів, багато працюють за рахунок державного бюджету.

Основними стратегічними чинниками, що визначають можливість зростання вартості бізнесу, є економічні характеристики галузі (привабливість ринку) і конкурентна позиція бізнесу усередині галузі. Для різних галузей на різних часових інтервалах прибутковість і ризику неоднакові, вони неоднакові і для різних галузевих сегментів.

Наявність у фінансового менеджера надійної інформації про поточний і прогнозний стан галузі дозволяє йому швидко ухвалювати фінансові і комерційні рішення, впливає на правильність таких рішень, що призводить до зниження ризику втрат і збільшення прибутку.

Розглянемо N галузей. Кредитний портфель банку умовно можна представити як суму $\sum K_i$ + міжбанківський кредит + кредити фізичним особам, де K_i – сума коштів, яку банк кредитував в i – у галузь ($i \in ON$).

Мета дослідження – з'ясувати залежності: $f(K_i, i \in ON)$ = прибуток банку та $g(K_i / \text{Кредитний портфель банку, частка неповернених кредитів у } K_i, i \in ON)$ = процентний дохід банку. Тобто необхідно з'ясувати головні фактори галузевого ризику банку. Для вирішення цього питання використані дані українських банків (www.bank.gov.ua). Розрахунок коефіцієнтів Шарпа для кредитів банків в окремі галузі економіки України до і після фінансової кризи свідчить про перерозподіл ризиків кредитного портфеля банків.

Динаміка падіння виробництва в окремих галузях не збігається з факторами кредитного ризику, які впливають на прибуток та процентний дохід банків. Це свідчить про те, що найбільш прибуткові галузі імовірно не використовують кредитні ресурси банків у належному обсязі. Під час кризи відбулася значна зміна галузевих ризиків кредитування в Україні.

Е.М. Бородин, канд. екон. наук, доц.,

Банківський інститут вища школа, м. Прага, Чеська Республіка

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В современных условиях жесткой конкуренции инновационная деятельность является важнейшей составляющей процесса обеспечения успешного функционирования предприятия. В связи с этим возникает необходимость определения оценки эффективности этой деятельности. Анализ эффективности проекта проводится с целью оценки эффективности вложенных средств для внедрения высокоэффективной технологии или производства инновационной продукции.

Ценность проекта определяется определенным набором оценок: $O = (O_1, O_2, \dots, O_m)$, среди которых есть экономические (чистый доход, рентабельность и т.п.) и неэкономические (социальные, научные, технические).